

الشریعة الی استدراک الذریعة (ج ۲)

• سید محمد طباطبایی بهبهانی (منصور)

فهرست نکار نسخ خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

همان گونه که سال گذشته در ویژه نامه شماره ۷۷-۷۸ سطور در معرفی جلد اول الشریعة نگاشته شد الشریعة الی استدراک الذریعة کتاب شناسی است در جهت تکمیل کتاب شناسی شیعه و در واقع ذیلی است بر الذریعة الی تصانیف الشیعة اثر ارجمند و نامدار علامه شیخ آقابزرگ تهرانی (م ۱۳۸) که به صورت گاهنامه منتشر می گردد. شماره اول این مجموعه به لطف و به پایدردی ریاست فرهنگ پرور کتابخانه مجلس جناب حجة الاسلام ابهری و تشویق بزرگوارانی نیک نفس چون حجة الاسلام محمدرضا انصاری قمی عاقبت در ۱۳۸۳ به چاپ رسید. اینک پس از گذشت تقریباً یک سال از آن تاریخ در آستانه برگزاری پنجمین سمینار «حامیان نسخ خطی» - که به اهتمام اولیا مجلس برگزار می شود - مجلد دوم از این مجموعه در شرف چاپ و عرضه به بازار فرهنگ است. این مجموعه مشتمل بر معرفی حدود ۶۰۰ عنوان از تصانیف شیعه است که با نظم الفبایی عنوان کتاب ترتیب یافته و دارای نمایه های عنوان مؤلف، کاتب، محل کتابت و اعلام می باشد که عمدتاً بر سه قسم است:

۱. عناوینی که صاحب الذریعة آن ها را ندیده و بالتبع ذکری از آن ها در الذریعة به میان نیامده است.
 ۲. عناوینی که صاحب الذریعة نام آن ها را از لابلای متون و مأخذ استخراج کرده بدون اینکه به نسخه آن ها دست یافته باشد و فقط به ذکر نام آن ها و منبع مورد استفاده خود بسنده کرده است.
 ۳. استدراک و تصحیح اغلاط کتاب شناسی موجود در الذریعة مثل انتساب یک عنوان کتاب به چند نفر یا انتساب گاه غلط کتاب به مؤلف یا تصحیح عناوین؛ که البته این اغلاط بیشتر از فهرسی که مورد استفاده مؤلف بوده به این کتاب منتقل شده و آن بزرگوار را گریزی از آن ها نبوده است و برخی نیز اغلاطی است که دست اندرکاران چاپ الذریعة سهواً آن ها را به کتاب منتقل کرده اند. شایان ذکر اینکه علامه فقید مرحوم آقاسید عبدالعزیز طباطبایی مواضع اضافات و تحریفات الذریعة را مشخص کرده اند که ان شاء الله به همت آقازادگان آن بزرگوار - آقا جعفر و آقا علی و... - چاپ و ارائه شود و یا در چاپ انتقادی الذریعة لحاظ شود.
 ۴. معرفی تفصیلی عناوینی که مؤلف الذریعة با وجود رؤیت نسخه فقط به ذکر نام کتاب بسنده کرده است. ما در صورت دستیابی به نسخه های این کتاب ها به معرفی کتاب شناسی آن ها پرداخته ایم.
- لازم به ذکر است که نگارنده مدتی که به فهرست نگاری و شناسایی کتب خطی

